

آگاهی و علاقه دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی تبریز نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود در سال ۹۰-۹۱

ناصر قربانیان^۱، بهزاد کاظمی حکمی^{۲*}

- ۱- کارشناس ارشد بیپوشی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران
- ۲- کارشناس بیپوشی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز و دبیر کمیته تحقیقات دانشجویی، تبریز، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۰/۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۸/۸

چکیده

سابقه و اهداف: شناخت رشته‌ها و علاقه به رشته تحصیلی حس مسئولیت‌پذیری بالا را به همراه خواهد داشت و نیز منجر به بالا رفتن کارایی افراد در ارائه خدمات سیستم سلامت می‌گردد. هدف از انجام این پژوهش بررسی میزان آگاهی و علاقه دانشجویان هوشبری به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود بود.

روش بررسی: در این مطالعه توصیفی- مقطعی، ۹۰ نفر از دانشجویان دوره روزانه شاغل به تحصیل در رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی تبریز در سال تحصیلی ۹۰-۹۱ در دو مقطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای مشتمل بر ۲۰ سؤال بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون‌های آمار توصیفی و t-test و نرم افزار SPSS16 استفاده شد.

یافته‌ها: به طور کلی ۷/۸ درصد دانشجویان مورد مطالعه در رابطه با انتخاب رشته تحصیلی خود کاملاً موافق بودند. ۱۱/۱ درصد درباره آینده شغلی خود کاملاً نگران و ۳۵/۶ درصد نگران از آینده شغلی خود بودند. ۱۵/۶ درصد رشته تحصیلی خود را در صورتی که امکان دوباره شرکت در کنکور برایشان مقدور باشد دوباره انتخاب نمودند. همچنین رابطه معنی‌داری بین پاسخ‌های زنان و مردان در مورد رشته تحصیلی وجود داشت ($p < 0/05$).

نتیجه گیری: با توجه به نتایج به دست آمده، اکثر دانشجویان قبل از انتخاب رشته از رشته تحصیلی خود آگاهی نداشتند. لذا پیشنهاد می‌شود جهت شناخت بهتر رشته‌های تحصیلی در دانشگاه در دوران تحصیلات قبل از دانشگاه اطلاعات و مشاوره‌های لازم توسط سازمان‌های مربوطه ارائه گردد. همچنین با ایجاد مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری که یکی از نیازهای اساسی و حیاتی این رشته می‌باشد، می‌توان میزان علاقه دانشجویان به ادامه تحصیل و رشته تحصیلی‌شان را افزایش داد.

واژه‌های کلیدی: آگاهی، علاقه، آینده شغلی، رشته تحصیلی، هوشبری

* (نویسنده مسئول): تلفن: ۰۹۱۴۹۳۸۰۷۶۵، آدرس الکترونیکی: behzad_emt@yahoo.com

ارجاع به این مقاله به صورت زیر است:

Gorbanian N, Kazemi Haki B. *Anesthesia students' awareness and interest to their field of study and future career in Tabriz University of Medical Sciences*. Journal of Medical Education and Development. 2015; 9(4): 19-27

مقدمه

علاقه به رشته تحصیلی، همواره مورد توجه دانشجویان و پویندگان راه علم است. ادامه دهندگان راه دانش همواره به دنبال آن هستند تا راه و روشی را انتخاب کنند که در آن بتوانند توانایی‌های خود را به ظهور برسانند تا از این طریق بتوانند نیازهای روحی و روانی خود را پاسخگو باشند. آگاهی، شناخت و علاقه به رشته تحصیلی آینده شغلی حس مسئولیت‌پذیری افراد را افزایش داده و منجر به بالا رفتن کارایی افراد در ارائه خدمات سیستم سلامت می‌گردد (۱ و ۲). با وجود این، نگرانی از آینده شغلی، مقوله‌ای مختص به کشور ما نیست. در مطالعه‌ای در دانشگاه مینه سوتا آمریکا، اکثر دانشجویان پزشکی در مورد افت جایگاه پزشکی در جامعه و درآمد حاصل از حرفه پزشکی نگران بودند (۳). بیگدلی به نقل از جکسون نقل می‌کند که دانشجویان دانشگاه‌های آمریکا در زمان انتخاب رشته در جریان عواملی قرار می‌گیرند که ممکن است در هر مرحله منجر به شکست یا موفقیت آن‌ها در انتخاب رشته گردد. برخی از این عوامل تحت کنترل دانشجویان نیستند مثل خصوصیات خانوادگی و فردی، اما عواملی مانند نظر افراد مطلع و مرجع، سیاست‌ها و راهبردهایی که فرد به‌منظور تماس با دانشگاه برای انتخاب رشته در پیش می‌گیرد، یا فعالیت‌هایی که برای پیشرفت تحصیلی خود انجام می‌دهد و همچنین نحوه تأثیرپذیری دانشجویان از منابع و افراد مطلع، می‌تواند به‌طور ارادی و آگاهانه انجام گیرد. این منابع و افراد مطلع ممکن است دوستان، معلمان، مشاوران و یا والدین باشند (۱۵ و ۴). در یک پژوهش که بر روی ۱۷۶ نفر از دانشجویان دانشگاه شیکاگو انجام شد به این نتیجه رسیدند که نه تنها والدین در انتخاب رشته دانشجویان نقش اساسی دارند، بلکه دوستان و همکلاسی‌ها و به‌طور کلی منابع مرجع و مطلع ممکن است در انتخاب رشته دانشجویان نقش اساسی ایفا کنند (۵). انگیزش شغلی برای اشتغال مفید و کارآمد، امری لازم و ضروری محسوب می‌گردد و علاقه و تمایل به آموزش از ضروری‌ترین گام‌ها در جهت کسب موفقیت در زمینه تحصیل می‌باشد (۶). اگر فرد، علاقه‌مند به شغل خود نباشد، ادامه اشتغال ملالت‌آور و حتی غیر ممکن خواهد بود. بدین جهت می‌توان بین انگیزش شغلی و موفقیت شغلی رابطه متقابلی در نظر گرفت (۷). نگرش مثبت نسبت به آینده شغلی، انگیزش شغلی را به همراه خواهد داشت که آن نیز

موجب موفقیت شغلی خواهد گردید (۸). با توجه به اینکه رشته هوشبری به تازگی از مقطع کاردانی به کارشناسی تغییر یافته است و همچنین نبود رشته تخصصی این رشته تحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری، احساس می‌شود که دانشجویان این رشته به رشته تحصیلی خود علاقه و رغبت ندارند لذا هدف از انجام این مطالعه بررسی میزان آگاهی و علاقه دانشجویان هوشبری به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود می‌باشد.

روش بررسی

در این پژوهش که به صورت توصیفی-تحلیلی و به صورت قطعی انجام گرفت، دانشجویان سال آخر روزانه شاغل به تحصیل در رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی تبریز در نیم سال اول سال تحصیلی ۹۱-۹۰ در دو مقطع کارشناسی پیوسته و ناپیوسته به روش سرشماری و نمونه‌گیری آسان وارد مطالعه شدند (n=۹۰). ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه رضایت‌مندی ۲۰ بیانه‌ای دانشگاه مینه سوتای آمریکا، (ترجمه شده به فارسی توسط محققین مطالعه حاضر) که شامل دو بخش بود، بخش اول مربوط به اطلاعات دموگرافیک و بخش دوم بیانیه‌های مربوط به نگرش (۲۰ سوالی) دانشجویان رشته هوشبری نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی می‌باشد. سوالات با مقیاس لیکرت مورد ارزیابی قرار گرفت. برای توجیه افراد شرکت کننده در این مطالعه جلسه توجیهی در سالن آمفی‌تئاتر دانشکده پیراپزشکی تشکیل شد. قبل از توزیع پرسشنامه، روایی صوری و محتوایی آن توسط اساتید و متخصصین این رشته مورد تأیید قرار گرفت. همچنین ۳۰ پرسشنامه جهت اطلاع از پایایی سازه‌ها به‌صورت پیش‌آزمون توزیع شده که آلفا کرونباخ برای سازه رشته تحصیلی ۰/۹۸ و برای سازه آینده شغلی ۰/۹۶ به‌دست آمده که با توجه به بزرگ بودن هر دو مورد از ۰/۷ که کمینه مقدار مورد انتظار برای پایایی یک پرسشنامه است (۹) پایایی پرسشنامه مورد تأیید قرار می‌گیرد. شایان ذکر است که آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۸ می‌باشد. هیچ محدودیت زمانی برای تکمیل پرسشنامه توسط شرکت کنندگان وجود نداشت.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، برای هر گزینه بر حسب پاسخ، به ترتیب (۵=کاملاً موافق، ۴= موافق، ۳= نظری ندارم، ۲= مخالف و ۱= کاملاً مخالف) محاسبه شد. بنابراین، نمره ۲۰

تمام ۹۰ پرسشنامه توزیع شده برگشت داده شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ۳۳/۳۳ درصد دانشجویان شرکت کننده در مطالعه مرد و ۶۶/۶۶ درصد آن‌ها زن بودند. ۲۹ نفر (۳۲/۲۲ درصد) در مقطع کارشناسی ناپیوسته و ۶۱ نفر (۶۷/۷۸ درصد) در مقطع کارشناسی پیوسته مشغول به تحصیل بودند. در سازه رشته تحصیلی میانگین پاسخ مردان ۲/۷ با انحراف معیار ۰/۹۵ و میانگین پاسخ زنان ۳/۲ با انحراف معیار ۱/۰۲۲ بود که نشان دهنده اشتراک آرا کلی پاسخگویان زن و مرد در رابطه با رشته تحصیلی بود اگرچه انحراف معیار بزرگ‌تر پاسخ زنان نشان دهنده تکرار آرا بیشتر زنان نسبت به مردان بوده است.

نشانه حداقل گرایش و نمره ۱۰۰ بیانگر حداکثر علاقه به رشته و گرایش مثبت به آینده شغلی در نظر گرفته شد. برای ارزیابی وضعیت نگرش دانشجویان نسبت به رشته تحصیلی نیز، میانگین نمرات دانشجویان با میانگین آزمون، که نمره ۶۰ بوده، مقایسه گردید و نمرات کمتر از ۶۰ به عنوان نگرش منفی و نمرات بیشتر از آن به عنوان نگرش مثبت در نظر گرفته شد. سؤالات مربوط به رشته تحصیلی و آینده شغلی به صورت توزیع فراوانی با آزمون‌های آماری توصیفی و استنباطی نظیر میانگین و انحراف معیار و برای مقایسه میانگین نمرات دو جنس مؤنث و مذکر از آزمون t-test و نرم افزار SPSS16 استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱: آمار توصیفی دانشجویان به آینده شغلی و رشته تحصیلی

جنسیت	تعداد	میانگین و انحراف معیار	انحراف از میانگین
مرد	۳۰	۲/۷۰ ± ۰/۹۵۲	۰/۱۷۴
زن	۶۰	۳/۲۰ ± ۱/۰۲۲	۰/۱۳۲
مرد	۳۰	۲/۸۰ ± ۱/۱۸۶	۰/۲۱۷
زن	۶۰	۲/۷۳ ± ۱/۱۰۳	۰/۱۴۲

بین پاسخ‌های زنان و مردان در مورد آینده شغلی وجود ندارد.

پاسخ پرسش شوندگان به دو مورد رشته تحصیلی و آینده شغلی دارای میانگینی نزدیک به ۳ می‌باشد که به معنای عدم توجه بیش از حد دو گروه به این دو مورد می‌باشد و هر دو گروه در پاسخ به سؤالات مربوط به رشته تحصیلی و آینده شغلی به طور متوسط گزینه نظری ندارم را انتخاب نموده‌اند با استفاده از تحلیل واریانس آماره فیشر ۳/۰۰۷ با سطح معنی‌داری ۰/۰۸۵ بدست آمده است که با توجه به بزرگتر بودن سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ می‌توان ادعا نمود که تفاوت معنی‌داری در پاسخ گویی به سؤالات مربوط به رشته تحصیلی و آینده شغلی وجود ندارد یا به عبارت دیگر نظر پرسش شوندگان درباره رشته تحصیلی و آینده شغلی تقریباً برابر است.

با استفاده از آزمون برابری میانگین T با درجه آزادی ۸۸ و سطح معنی‌داری ۰/۰۲۸ آماره آزمون ۲/۲۳۷- بدست آمده که با توجه به کوچک بودن سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ می‌توان نتیجه گرفت رابطه معنی‌داری بین پاسخ‌های زنان و مردان در مورد رشته تحصیلی وجود دارد.

در رابطه با آینده شغلی نیز میانگین پاسخ مردان ۲/۸ با انحراف معیار ۱/۱۸۶ و میانگین پاسخ زنان ۲/۷۳ با انحراف معیار ۱/۱۰۳ بدست آمد که این بار نشان از پراکندگی بیشتر در پاسخگویی در بین مردان نسبت به آینده شغلی است. با استفاده از آزمون برابری میانگین T با درجه آزادی ۸۸ و سطح معنی‌داری ۰/۰۷۹، آماره آزمون ۰/۲۶۴ بدست آمده که با توجه به بزرگ بودن سطح معنی‌داری از ۰/۰۵ می‌توان نتیجه گرفت رابطه معنی‌داری

جدول شماره ۲: فراوانی دیدگاه دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی تبریز به آینده شغلی و رشته تحصیلی خود

سؤالات	جنس	کاملاً موافقم %	موافقم %	نظری ندارم %	مخالف %	کاملاً مخالف %
۱. این رشته را انتخاب کردم زیرا نمرات من و رتبه ام فقط اجازه پذیرش در این رشته را می داد.	زن	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)
	مرد	۳ (۰.۳۳۳)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۹ (۰.۱۰)	۲ (۰.۲۲۲)
۲. اگر بار دوم کنکور بدهم باز این رشته را انتخاب می کنم.	زن	صفر	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۱۸ (۰.۲۰)	۲۰ (۰.۲۲۲۲)
	مرد	۲ (۰.۲۲۲)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۶ (۰.۶۱۶۶)
۳. این رشته را انتخاب کردم چون به آن علاقه داشتم.	زن	۴ (۰.۴۴۴)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۲۲ (۰.۲۴۴۴)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)
	مرد	۳ (۰.۳۳۳)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۷ (۰.۷۷۷)	۴ (۰.۴۴۴)	۲ (۰.۲۲۲)
۴. من از انتخاب این رشته راضی هستم.	زن	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۱۸ (۰.۲۰)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)
	مرد	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۶ (۰.۶۱۶۶)	صفر
۵. من با آشنایی قبلی این رشته را انتخاب کردم.	زن	۴ (۰.۴۴۴)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)	۲۶ (۰.۲۸۱۸۸)
	مرد	۳ (۰.۳۳۳)	۷ (۰.۷۷۷)	۵ (۰.۵۵۵)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۵ (۰.۵۵۵)
۶. به اجبار خانواده ام این رشته را انتخاب کردم.	زن	۲ (۰.۲۲۲)	صفر	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۸ (۰.۲۰)	۳۲ (۰.۳۵۵۵)
	مرد	صفر	۲ (۰.۲۲۲)	۱ (۰.۱۱۱)	۵ (۰.۵۵۵)	۲۲ (۰.۲۴۴۴)
۷. قبل از انتخاب این رشته با اساتید این رشته مشورت کرده ام.	زن	صفر	۴ (۰.۴۴۴)	۲ (۰.۲۲۲)	۲۲ (۰.۲۴۴۴)	۳۲ (۰.۳۵۵۵)
	مرد	صفر	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱ (۰.۱۱۱)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۵ (۰.۱۶۱۶۶)
۸. قبل از انتخاب این رشته با دانشجویان این رشته مشورت کردم.	زن	۲ (۰.۲۲۲)	صفر	۲ (۰.۲۲۲)	۲۰ (۰.۲۲۲۲)	۳۶ (۰.۴۰)
	مرد	۵ (۰.۵۵۵)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۳ (۰.۳۳۳)	۷ (۰.۷۷۷)	۹ (۰.۱۰)
۹. من قبلاً با افرادی که در این زمینه کار می کنند در خصوص انتخاب این رشته مشورت کرده بودم.	زن	صفر	۶ (۰.۶۱۶۶)	۲ (۰.۲۲۲)	۲۶ (۰.۲۸۱۸۸)	۲۶ (۰.۲۸۱۸۸)
	مرد	۲ (۰.۲۲۲)	۵ (۰.۵۵۵)	۵ (۰.۵۵۵)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)
۱۰. اهداف دروس ارائه شده با نیازهای فردی و انتظارات دانشجویان متناسب است.	زن	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۲۰ (۰.۲۲۲۲)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۴ (۰.۴۴۴)
	مرد	۲ (۰.۲۲۲)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۵ (۰.۵۵۵)	۷ (۰.۷۷۷)	۲ (۰.۲۲۲)
۱۱. من پس از تحصیل در این رشته علاقه بیشتری نسبت به رشته ام پیدا کردم.	زن	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۸ (۰.۲۰)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)
	مرد	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۷ (۰.۷۷۷)	۴ (۰.۴۴۴)	۱ (۰.۱۱۱)
۱۲. به نظر من رشته من در مقاطع بالاتر ارزش بیشتری پیدا می کند.	زن	۲۸ (۰.۳۱۱۱)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۸ (۰.۸۱۸۸)
	مرد	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۳ (۰.۳۳۳)	۲ (۰.۲۲۲)	۱ (۰.۱۱۱)
۱۳. به نظر من باید گرایش های تخصصی این رشته در مقاطع تحصیلات تکمیلی به وجود آید.	زن	۴۶ (۰.۵۱۱۱)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۶ (۰.۶۱۶۶)	صفر	صفر
	مرد	۲۳ (۰.۲۵۵۵)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۱ (۰.۱۱۱)	صفر	صفر
۱۴. به نظر من دانشجویان دیگر رشته ها نظر مناسبی نسبت به رشته ام دارند.	زن	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۲۴ (۰.۲۶۱۶۶)	۴ (۰.۴۴۴)	۸ (۰.۸۱۸۸)
	مرد	۱۱ (۰.۱۲۲۲)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۴ (۰.۴۴۴)	۴ (۰.۴۴۴)	۳ (۰.۳۳۳)
۱۵. به نظر من جامعه ای که در آن زندگی می کنم نسبت به این رشته دید مثبتی دارند.	زن	۴ (۰.۴۴۴)	۲۶ (۰.۲۸۱۸۸)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۸ (۰.۸۱۸۸)	۸ (۰.۸۱۸۸)
	مرد	۱۳ (۰.۱۴۴۴)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۲ (۰.۲۲۲)	۳ (۰.۳۳۳)
۱۶. اساتید این رشته باعث ترغیب دانشجویان برای پیدا کردن شغل مناسب می شوند.	زن	۶ (۰.۶۱۶۶)	۲۲ (۰.۲۴۴۴)	۲۴ (۰.۲۶۱۶۶)	۲ (۰.۲۲۲)	۶ (۰.۶۱۶۶)
	مرد	۹ (۰.۱۰)	۹ (۰.۱۰)	۵ (۰.۵۵۵)	۵ (۰.۵۵۵)	۲ (۰.۲۲۲)
۱۷. به نظر من مزایای حقوقی اشتغال در این رشته مناسب می باشد.	زن	۲ (۰.۲۲۲)	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۲۲ (۰.۲۴۴۴)	۶ (۰.۶۱۶۶)
	مرد	۱ (۰.۱۱۱)	۹ (۰.۱۰)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۷ (۰.۷۷۷)	۷ (۰.۷۷۷)
۱۸. من نسبت به بازار کار در این رشته نگرانی ندارم.	زن	۸ (۰.۸۱۸۸)	۲۴ (۰.۲۶۱۶۶)	۱۶ (۰.۱۷۱۷۷)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)	صفر
	مرد	۲ (۰.۲۲۲)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)	۵ (۰.۵۵۵)	۱۱ (۰.۱۲۲۲)	۲ (۰.۲۲۲)
۱۹. به نظر من وضعیت اشتغال برای مقاطع پایین تر بهتر از مقاطع بالاتر می باشد.	زن	۵ (۰.۵۵۵)	۷ (۰.۷۷۷)	۲۴ (۰.۲۶۱۶۶)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)
	مرد	۴ (۰.۴۴۴)	۴ (۰.۴۴۴)	۹ (۰.۱۰)	۳ (۰.۳۳۳)	۱۰ (۰.۱۱۱۱)
۲۰. من کار کردن در زمینه بیهوشی را دوست دارم.	زن	۱۸ (۰.۲۰)	۱۲ (۰.۱۳۳۳)	۲۰ (۰.۲۲۲۲)	۶ (۰.۶۱۶۶)	۴ (۰.۴۴۴)
	مرد	۱۴ (۰.۱۵۵۵)	۱۱ (۰.۱۲۲۲)	۳ (۰.۳۳۳)	صفر	۲ (۰.۲۲۲)

جدول ۳: آزمون مستقل نمونه‌ها برای هر دو حیطة رشته تحصیلی و آینده شغلی

آزمون ۴ برای برابری میانگین‌ها				آزمون لوین برای برابری واریانس‌ها			حیطه‌ها
خطای استاندارد انحراف‌ها	میانگین اختلاف‌ها	سطح معنی‌داری	درجه آزادی	T	معنی‌داری	F	
۰.۲۲۳	-۰.۵۰۰	۰.۰۲۸	۸۸	-۲.۲۳۷	۰.۸۷۳	۰.۰۲۶	برابری رشته تحصیلی واریانس‌ها
۰.۲۵۳	۰.۰۶۷	۰.۷۹۳	۸۸	۰.۲۶۴	۰.۳۶۲	۰.۸۴۰	برابری رشته آینده شغلی واریانس‌ها

بحث

علمی دانشجویان و یا برعکس منجر به دل زدگی و ناامیدی و خستگی از ادامه تحصیل گردد (۷ و ۱۶).

۴/۴ درصد دلیل انتخاب رشته تحصیلی خود را اجبار خانوادگی اعلام نمودند. ۱۴/۴ درصد قبل از انتخاب رشته خود با اساتید مربوط به آن رشته و همین مقدار با دانشجویان آن رشته مشاوره کرده‌اند. درصد کمی از شرکت کنندگان نیز با شاغلین رشته تحصیلی خود مشاوره کرده بودند. تنها ۲۶/۷ درصد با آشنایی قبلی اقدام به تحصیل در رشته خود نموده بودند ارائه اطلاعات و مشاوره‌های لازم در مورد رشته تحصیلی و ادامه تحصیل در آن رشته از سوی متخصصین و افراد باسابقه کار در آن رشته سبب افزایش علاقه‌مندی دانشجویان برای ادامه تحصیل و کار و موفقیت بیش‌تر در آن زمینه را فراهم خواهد کرد. نتایج این مطالعه عدم آگاهی و شناخت رشته قبل از انتخاب رشته را نشان داد که با نتایج حاصل از مطالعات برخی همکاران مشابهت دارد (۱۰ و ۱۱).

۵۸/۸ درصد اعتقاد داشتند که اهداف دروس ارائه شده با نیازهای فردی آنان متناسب نبوده است. بازنگری شیوه‌های ارزشیابی و اتخاذ روش‌های مناسب برای ارزشیابی، تدوین و برنامه‌ریزی آموزشی نظام‌مند می‌تواند سبب ارتقای سطح آموزش و مهارت دانشجویان گردد (۱۷).

۵۱/۱ درصد اساتید را مشوق در پیدا کردن شغل مناسب دانستند و تنها ۲۸/۹ درصد درآمد شغل‌های مرتبط با رشته خود را مکفی دانستند. ۴۸/۹ درصد نسبت به بازار کار رشته تحصیلی خود نگرانی داشته و ۲۲/۲ درصد وضعیت اشتغال در

هدف از انجام این مطالعه بررسی میزان آگاهی و علاقه دانشجویان هوشبری به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود بود. ۳۶/۷ درصد از دانشجویان مورد مطالعه رشته تحصیلی خود را صرفاً به دلیل به حد نصاب رسیدن نمرات و اجازه پذیرش انتخاب نموده بودند. ۱۵/۶ درصد رشته تحصیلی خود را در صورتی که امکان دوباره شرکت در کنکور برایشان مقدور باشد دوباره انتخاب می‌نمایند. مطالعه ایروانی و همکارانش که بر روی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جهرم انجام گرفت بود نشان داد که اکثر دانشجویان بیان کرده بودند که در صورت شرکت دوباره در کنکور، رشته ای دیگر به‌جز پزشکی را انتخاب خواهند کرد (۱). نتایج این مطالعه با مطالعه حاضر مشابهت دارد.

۳۰ درصد به رشته خود ابراز علاقه نموده بودند و ۴۲/۲ درصد از رشته خود ابراز رضایت نموده‌اند. ۴۸/۹ درصد پس از تحصیل در رشته خود علاقه بیشتری به آن پیدا کرده و ۶۶/۷ درصد ارزش رشته تحصیلی خود را در مقاطع بالاتر بیشتر ارزیابی نمودند و البته همین میزان اعتقاد دارند که در مقاطع بالاتر ضروری است گرایش‌های تخصصی در رشته تحصیلی خود به وجود آید. ۹۲/۲ درصد اعتقاد داشتند دانشجویان دیگر رشته‌ها نظر مناسبی نسبت به رشته تحصیلی ایشان ندارند و ۴۵/۶ درصد همین نظر را نسبت به جامعه خود داشتند. هم‌چنین در مطالعات هاشمی و علوی که در خصوص همین مورد انجام شده نتایج مشابهی به‌دست آمده است (۱۰ و ۱۱). علاقه به رشته انتخابی می‌تواند موجب پیشرفت و ارتقای

همچنین بیشتر دانشجویان قبل از انتخاب رشته از رشته تحصیلی خود آگاهی نداشتند. لذا پیشنهاد می‌شود جهت شناخت بهتر رشته‌های تحصیلی در دانشگاه در دوران تحصیلات قبل از دانشگاه اطلاعات و مشاوره‌های لازم توسط سازمان‌های مربوطه جهت آشنایی کامل‌تر دانش‌آموزان با رشته‌های تحصیلی دانشگاهی قبل از شرکت در آزمون سراسری و تعیین رشته تحصیلی ارائه گردد. همچنین به‌نظر می‌رسد با ایجاد مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری که یکی از نیازهای اساسی و حیاتی این رشته می‌باشد، می‌توان میزان علاقه دانشجویان به ادامه تحصیل و رشته تحصیلی‌شان را افزایش داد.

سپاسگزاری

برخود لازم می‌دانیم که مراتب تشکر و قدردانی خویش را از معاونت محترم پژوهشی و کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی تبریز و همچنین از کلیه دانشجویان عزیز که با دادن پاسخ‌های مناسب ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند، ابراز نمائیم.

مقاطع پایین تر را بهتر از مقاطع بالاتر ارزیابی نمودند. ۶۱/۱ درصد به کار در زمینهٔ بیهوشی علاقه داشتند.

۱۱/۱ درصد درباره آینده شغلی خود کاملاً نگران و ۳۵/۶ درصد نگران و ۲۸/۹ نظری خاصی نداشته و این بیانگر نگرانی اکثریت دانشجویان نسبت به آینده شغلی خود است در حالی که ۱۵/۶ بدون دغدغه و ۸/۹ درصد کاملاً مطمئن از آینده شغلی خود بودند. در این مطالعه جنسیت افراد بر نگرش نسبت به آینده شغلی تأثیرگذار بود به طوری که نگرانی در مورد آینده شغلی در مردان بیشتر از زنان می‌باشد. در یک مطالعه در همدان در سال ۱۳۷۴، اکثر دانشجویان نسبت به آینده شغلی خود نگرش منفی داشتند (۱۲) در کرمان نیز نگرش اکثر دانشجویان به آینده شغلی خود مطلوب نبود (۱۳). یک مطالعه در ارومیه در سال ۱۳۷۷ نشان داد حدود ۵۵ درصد دانشجویان دارای نظر منفی نسبت به آینده شغلی خود بودند (۱۴). نتایج همه‌ی مطالعات ذکر شده با مطالعه حاضر هم‌خوانی دارد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج به دست آمده، اکثر دانشجویان نگرش منفی نسبت به رشته تحصیلی و آینده شغلی خود داشتند

References

- 1- Iravani K, Amini M, Doostkam A. A survey of medical students' attitude toward medicine and it's future in Jahrom Medical University (basic and clinical stages). Iranian Journal of Medical Education. 2002; 2: 28-29. [Persian]
- 2- Fardanesh H. Instructional technology and its exigency. e-JIST: e-Journal of Instructional Science and Technology. 2000; 3 (3).
<http://trove.nla.gov.au/work/153113598?versionId=166867789>
- 3- Hafferty FW, Boulger JG. A look by medical students at medical practice in the future. Journal of Medical Education. 1986; 61(5): 359-67.
- 4- Jackson Gregory A. Public Efficiency, Private Choice in Higher Education. Educational Evaluation and Policy Analysis. 1982; 4(2): 237-47
- 5- Becker, Judith and Jean Lorenc. An analysis of the search stage of the college choice process undertaken by community transfer student. Chicago: Loyola University of Chicago. 1988; 285-306.
- 6- Nasr AR, Husseini M. The criteria for selection of candidates based on father's education compared to public universities, and students

- often participate in the entrance exam. *University Psychology Quarterly*. 2007; 5(2): 109 - 38. [Persian]
- 7- Samadi M, Taghizadeh J, et al. Yzadh. Evaluating environmental health students' attitudes towards their discipline and future career in Hamadan University of Medical Sciences in 2008, *Iranian Journal of Medical Education*. 2010; 9 (4): 331-36. [Persian]
- 8- Sadr Arhami N, Kalantari S, Atarod S. Medical students attitude towards their field of study and future career. *Iranian Journal of Medical Education*. 2004; 1(4): 72-75. [Persian]
- 9- Nabavi, B. *Introduction to Research Methods in Social Sciences*. Tehran: Farvardin library. 1995; Volume 15(pp. 77-96). [Persian]
- 10- Hashemi HM. Evaluation of Tehran dental school students interested in studying in various fields of specialization. *Journal of Islamic Dental Association*. 1993; 13 (3): 59-73. [Persian]
- 11- Alavi AA, Gheysari Zardak R. Degree of awareness of Shiraz Universities Students (except Dental School) in regard to dental specialties. *Journal of Dentistry (Shiraz University of Medical Sciences)*. 2002; 3 (1-2): 37-48. [Persian]
- 12- Golfam M, Tavakoli M. Survey views of medical students towards their future care. 9th Seminar for medical students of Isfahan University of Medical Sciences and Health Services. 2001; 44- 45, Isfahan, Iran. [Persian]
- 13- Fekri A, Mohamadalizadeh S, Yargholi A, et al. Medical Students attitudes toward their future career in Kerman University, *Journal of Research in Medical Sciences*. 1998; 3(1): 90-3. [Persian]
- 14- Reza poor B. Survey on Negative factors in medical students' attitudes toward their future career. *Journal of Research in Medical Sciences*. 1998; 3(1):65-6. [Persian]
- 15- Cliff May M, Cliff T, Menzie. Attitudes of medical students toward medical school and their future careers. *Journal of Medical Education*. 1972; 47(7): 534-8.
- 16- Ghorbanian N, Abdollahzadeh Mahlani F, Kazemi Haki B. Effective Factors on Clinical Education Quality; Anesthesiology and Operating Room Students View. *Bimonthly Education Strategical Medical Science*. 2014; 6 (4): 235-39. [Persian]

Anesthesia students' awareness and interest to their field of study and future career in Tabriz University of Medical Sciences

Gorbanian N (MSc)¹, Kazemi Haki B (BSc)^{*2}

1- MSc of Anesthesia and Faculty member of Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

2- BSc of Anesthesiology, Head of Medicine Student Research Committee, Tabriz, Iran University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

Received: 29 Oct 2012

Accepted: 30 Dec 2014

Abstract

Introduction: Interest to the field of education will bring commitments which may lead to higher efficiency in the health care delivery field. The purpose of this study was to evaluate anesthesia students' awareness and interest into their field of study and future career.

Methods: In this cross-sectional study, students studying in the field of anesthesia in Tabriz university of medical science in 2001-2002 academic year at the undergraduate level were entered into the study (n = 90). The data collection tool was a questionnaire consisting of 20 questions. To analyze the data, descriptive statistics, t-test and SPSS V-16 were used.

Results: Overall, 8.7 percent of students were completely happy with their chosen program of study. Of all, 11.1% were quite concerned about their future career and 6.35 percent were concerned about their future career. Of all, 15.6 percent of them preferred to change their program of study if possible. There was a difference between the responses of men and women regarding their field of education (P <0.05).

Conclusion: Most students were not aware about their future career before choosing their field of study. We suggest information and consultation sessions before enrolling in university. Also by introducing postgraduates programs in the field more students become encouraged to undertake the under graduate program.

Keywords: Awareness, interests, future career, field of study, anesthesia

---

*Corresponding author's email: behzad_empt@yahoo.com

This paper should be cited as:

Gorbanian N, Kazemi Haki B. *Anesthesia students' awareness and interest to their field of study and future career in Tabriz University of Medical Sciences*. Journal of Medical Education and Development. 2015; 9(4): 19-27